

ПРЕЗЕНТАЦІЮ
НА ТЕМУ:
“XX з'їзд КПРС”

Виконала
Учениця 11 класу
Марющенко
Альона

Двадцятий з'їзд КПРС, відбувся у Москві 14-25 лютого 1956. Найбільш відомий засудженням культу особи і, побічно, ідеологічної спадщини Сталіна.

**Йосип Віссаріонович
Сталін** (справжнє
прізвище — **Джугашвілі**, *9 (21)
грудня 1879, Горі — † 5
березня 1953, Москва (підмосковна
(«ближня») дача)) — державний,
політичний і військовий діяч СРСР.
Генеральний секретар ЦК РКП(б)
(1922–1925) та ЦК ВКП(б) (1925–1934),
керівник уряду СРСР (Голова
Раднаркому від 1941, Голова Ради
Міністрів у 1946–1953), Генералісимус
Радянського Союзу (1945).
За деякими оцінками, один із
найжорстокіших диктаторів в історії
людства.

Загальні відомості

- З'їзд відбувся 14—25 лютого 1956 року в Москві.
- Було присутньо 1349 делегатів з вирішальним голосом і 81 делегата з дорадчим голосом, що представляли 6 795 896 членів комуністичної партії Радянського Союзу і 419 609 кандидатів в члени партії.
- На з'їзді були присутні делегації комуністичних і робочих партій 55 зарубіжних країн.
- Порядок денний:
- Звітна доповідь ЦК КПРС. Доповідач — М. С. Хрущов.
- Звітна доповідь Центральної ревізійної комісії КПРС. Доповідач — П. Р. Моськатов.
- Директиви по 6-ому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР на 1956—1960 роки. Доповідач Н. А. Булганін.
- Вибори центральних органів партії. Доповідач — М. С. Хрущов.

**Булганін Мико́ла
Олекса́ндрович** (*30 травня (11 червня) 1895, Нижній Новгород — † 24 лютого 1975, Москва) — радянський політичний та військовий діяч, Маршал Радянського Союзу (1947) (позбавлений звання 26 листопада 1958), Герой Соціалістичної Праці(1955).

Хрущов Микіта Сергійович (*3 (15) квітня 1894, Калинівка — † 11 вересня 1971) — перший секретар КПРС (1953–1964), Голова Ради Міністрів СРСР (1958–1964), Герой Радянського Союзу(1964), тричі Герой Соціалістичної Праці (1954, 1957, 1961), генерал-лейтенант (1943).

Ідеологія

- XX з'їзд зазвичай вважається моментом, що поклав кінець сталінській епосі і що зробив обговорення ряду суспільних питань дещо вільнішим; він знаменував ослаблення ідеологічної цензури в літературі і мистецтві і повернення багатьох раніше заборонених імен. Проте на ділі критика Сталіна прозвучала лише на закритому засіданні ЦК КПРС після закінчення з'їзду (див. нижче).
- На з'їзді обговорювалися звіти центральних органів партії і основні параметри 6-го п'ятирічного плану.
- З'їзд засудив практику відриву «ідеологічної роботи від практики комуністичного будівництва», «ідеологічного догматизму і начетнічства».
- Обговорювалося також міжнародне становище, роль соціалізму як світової системи і боротьба його з імперіалізмом, розпад колоніальної системи імперіалізму і становлення нових країн, що розвиваються. У зв'язку з цим був підтверджений ленінський принцип про можливість мирного співіснування держав з різним соціальним ладом.

- З'їзд ухвалив рішення про різноманіття форм переходу держав до соціалізму, вказав, що громадянські війни і насильницькі потрясіння не є необхідним етапом шляху до нової суспільної формації. З'їзд відзначив, що «можуть бути створені умови для проведення мирним шляхом корінних політичних і економічних перетворень».
- Своєрідною підготовкою до критики Сталіна став виступ на з'їзді А. І. Мікояна, який різко розкритикував сталінський Короткий курс історії ВКП(б), негативно оцінив літературу з історії Жовтневої революції, Громадянської війни і радянської держави.
- За свідченням іншого члена сім'ї Мікоянів, - авіаційного конструктора і делегата з'їзду Артема Мікояна, зал сприйняв виступ промовця негативно.
- З'їзд вибрав ЦК КПРС в кількості 133 членів і 122 кандидатів, центральну ревізійну комісію у складі 63 членів.

Засудження культу Сталіна

- Головні події, що зробили з'їзд знаменитим, відбулися в останній день роботи, 25 лютого, на закритому вранішньому засіданні.
- Тут все було незвичайно — і час проведення (після пленуму ЦК по обранню керівних органів партії, яким звичайно закривалися партійні форуми), і закритий характер засідання (без присутності запрошених на з'їзд представників зарубіжних комуністичних партій), і порядок ведення (керувала засіданням Президія ЦК КПРС, а не вибрана делегатами робоча президія). Цього дня М. С. Хрущов виступив із закритою доповіддю «О культе личности и его последствиях», який був присвячений засудженню культу особи Й. В. Сталіна. У ньому була сказана правда про недавнє минуле країни, з перерахуванням численних фактів злочинів другої половини 1930-х — початку 1950-х, провина за які покладалася на Сталіна. У доповіді була також піднята проблема реабілітації партійних і військових діячів, репресованих при Сталіні.

- Як згадував один з очевидців доповіді А. Н. Яковлєв, «в залі стояла глибока тиша. Не чуто було ні скрипу крісел, ні кашлю, ні шепоту. Ніхто не дивився один на одного — чи то від несподіванки що трапилася, чи то від сум'яття і страху. Шок був неймовірно глибоким».
- Після закінчення виступу головуючий на засіданні Н. А. Булганін запропонував дебатів стосовно доповіді не відкривати і питань не ставити.
- Делегати прийняли дві ухвали — зі схваленням положень доповіді і про його розсилку партійним організаціям без публікації у відкритому друці.
- Незабаром ця доповідь була поширена в партосередках всієї країни, причому на ряду підприємств до його обговорення привертали і безпартійних; частим було також обговорення доповіді Хрущова в осередках ВЛКСМ. Таким чином, «закритість» доповіді була умовною, хоча офіційно вона була опублікована тільки в 1989.
- Доповідь привернула величезну увагу у всьому світі; з'явилися її переклади різними мовами, зокрема вони розповсюджувалися в некомуністичних кругах.

Подальше майбутнє доповіді

- Незабаром з текстом доповіді ознайомили всіх членів партії, а також радянський і комсомольський актив, зачитавши його на закритих партійних зборах.
- У скороченому вигляді доповідь розіслали керівникам комуністичних і робочих партій світу.
- У Польщі з одного з екземплярів тексту співробітниця ЦК ПОРП передала його копію своєму інтимному другу Віктору Граєвському, який за допомогою ізраїльського посольства переправив копію в руки начальника ізраїльської контррозвідки ШАБАК Амоса Манора, звідки доповідь потрапила на захід.
- У червні 1956 доповідь вперше з'явилася у пресі у США спочатку англійською, а потім російською мовою.
- Тоді ж був підготовлений «пом'якшений» варіант доповіді. Він був обнародований як ухвала Президії ЦК КПРС від 30 червня 1956 року під назвою «Про подолання культу особи і його наслідків», в якій задавалися рамки допустимої критики сталінізму.
- У СРСР доповідь вперше була офіційно опублікована в 1989 році.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!